

Novela zákona o trestní odpovědnosti právnických osob

Dentons Praha Newsletter

Září 2020

1. října 2020 nabývá účinnosti novela zákona o trestní odpovědnosti právnických osob. Novela kromě jiného významně zkracuje dobu, po kterou trvají negativní následky odsouzení právnické osoby, a dovoluje právnickým osobám odsouzeným k trestu zákazu činnosti, zákazu účasti ve veřejné soutěži a trestu zákazu přijímání dotací a subvencí zkrátit dobu trvání uloženého zákazu. Niže shrnujeme zásadní změny zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a jejich význam pro praxi.

Zcela nově bude zákon o trestní odpovědnosti právnických osob upravovat možnost podmíněného upuštění od výkonu trestu právnické osoby. To zákon doteď umožňoval jen fyzickým osobám. Podmíněně upustit od zbytku jejich výkonu trestu bude možné u trestů zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži, zákazu přijímání dotací a subvencí a zákazu držení a chovu zvířat.

Všechny tyto tresty může soud odsuzující právnické osobě uložit na dobu 1 roku až 20 let. Aby právnická osoba opět mohla vykonávat zakázanou činnost, účastnit se veřejných soutěží nebo přijímat dotace či subvence, musí nyní vykonat trest v celé jeho délce uložené soudem. Nově bude moci po uplynutí poloviny délky trestu soud žádat, aby od zbytku trestu upustil.

Soud podmíněně upustí od výkonu jeho zbytku, jestliže odsouzená právnická osoba prokáže, že dalšího výkonu trestu není třeba. Podobně jako u fyzických osob to bude zejména předpokládat, že právnická osoba po svém odsouzení nespáchá

nový trestný čin. Pro právnické osoby ale novela přidává dovětek, že nepotřebnost dalšího trvání trestu právnická osoba prokáže zejména, pokud doloží účinný soubor opatření zajišťujících dodržování právních norem a směřujících k předcházení trestné činnosti včetně provedených nápravných opatření vedoucích k zamezení rizika opětovného spáchání stejné nebo podobné trestné činnosti, za kterou byla odsouzena.

Právnická osoba tedy bude muset soudu doložit, že po svém odsouzení zavedla takové trestněprávní compliance, které do budoucna spáchání dalšího trestného činu při činnosti právnické osoby slibuje zabránit. Měřítkem dostatečnosti compliance bude pravděpodobně odpověď na otázku, zda – pokud by právnická osoba měla compliance i v době spáchání činu, za který byla odsouzena – byl tento čin přesto spáchán, či nikoliv.

V případě právnických osob, které měly compliance zavedené již při spáchání trestného činu, za který byly odsouzeny, pak půjde o vylepšení jejich stávajícího

nedostatečného compliance. Tím roste význam ISO certifikace a jiných osvědčení, pomocí kterých mohou právnické osoby snadněji prokázat, že své compliance po spáchání trestného činu revidovaly a vylepšily.

Pokud se právnické osobě podaří soudu prokázat, že další výkon trestu není potřeba, upustí soud od výkonu zbytku trestu a stanoví právnické osobě zkušební dobu na 1 rok až 10 let. Během zkušební doby již právnická osoba může vykonávat zakázanou činnost, přijímat dotace či subvence a účastnit se veřejných soutěží. Pokud ale ve zkušební době spáchá nový trestný čin, rozhodne soud, že se zbytek jejího trestu vykoná, a to i vedle nově uloženého trestu.

O upuštění od výkonu zbytku trestu budou moci žádat i právnické osoby odsouzené před 1. říjnem 2020, kdy novela nabývá účinnosti.

Další novinkou je zkrácení doby, po kterou je záznam o odsouzení zapsán v trestním rejstříku právnických osob. Nyní platí, že po výkonu trestu musí uplynout ještě dalších 2,5 roku až 30 let,

a teprve pak je možné záznam z trestního rejstříku právnické osoby vymazat. Trestní rejstřík právnických osob je na rozdíl od rejstříku fyzických osob veřejný a záznam v něm kromě negativních reputačních důsledků právnické osobě znemožňuje ucházet se o veřejné zakázky a ztěžuje uzavírání smluv i se soukromým sektorem. Nově se právnická osoba považuje za

neodsouzenou již okamžikem výkonu jejího trestu. Tímto okamžikem také znovu splňuje základní podmínku pro účast v zadávacím řízení podle zákona o zadávání veřejných zakázek. Pokud však právnickou osobu soud odsoudil za zvlášť závažný zločin k některému z vybraných trestů, považuje se právnická osoba za neodsouzenou teprve po

uplynutí dalších 3 let od výkonu jejího trestu.

V případě právnickým osobám nejčastěji ukládaného peněžitého trestu tak nově již okamžikem jeho úhrady zaniknou negativní následky odsouzení právnické osoby a právnická osoba může žádat o výmaz odsouzení ze svého rejstříku.

Novela zvyšuje význam trestněprávního compliance právnických osob a ukazuje, že pro orgány činné v trestním řízení je compliance rozhodující faktor pro posouzení vůle právnické osoby vyhnout se při svém podnikání páčání trestné činnosti. Pro právnickou osobu je pak compliance poslední záchranou před potrestáním za trestné činy fyzických osob, které ji při jejím podnikání a činnosti zastupují.

V případě jakýchkoli dotazů Vám jsme k dispozici - neváhejte se nás, prosím, kdykoli obrátit.

Kontakty

Ladislav Smejkal

partner

D +420 236 082 242

ladislav.smejkal@dentons.com

Christian Müller

advokát

D +420 236 082 229

christian.mueller@dentons.com

Tomáš Syrový

advokátní koncipient

D +420 236 082 292

tomas.syrovy@dentons.com

